

Zarządzenie Nr 6 / 2018
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach
z dnia 13 lutego 2018 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Żubrowisko”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Żubrowisko”, zwanego dalej „rezerwatem”, położonego w gminie Pszczyna, w powiecie pszczyńskim oraz w gminie Bojszowy, w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Traci moc Zarządzenie Nr 5/2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żubrowisko”.²

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach
mgr Bernard Błaszczuk

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1074 oraz z 2018 r. poz. 10.

² Zarządzenie zostało zmienione Zarządzeniem Nr 23/2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 15 lutego 2017 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żubrowisko”.

Załączniki do zarządzenia Nr 6/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 13 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żubrowisko”.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
Zagrożenia Potencjalne			
1.	Ograniczenie bazy nasiennej poprzez spadek jakości pozyskiwanych nasion.	Średnio istotne	1. Zbiór nasion z wytypowanych drzew stojących. 2. Wykonanie cięć sanitarno-selekcyjnych.
Zagrożenia Istniejące			
2.	Ograniczenie możliwości wykonywania zadań związanych z czynną ochroną rezerwatu, spowodowane zagrożeniem bezpieczeństwa na drogach leśnych.	Istotne	Utrzymanie drożności i zapewnienie bezpieczeństwa na drogach leśnych: – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżąca konserwacja dróg; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.
3.	Zły stan zdrowotny i słaba kondycja populacji żubrów.	Istotne	1. Dokarmianie żubrów. 2. Doraźne i specjalistyczne weterynaryjne zabiegi lecznicze. 3. Utrzymanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych (paśników), w tym usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby i wapnowanie. 4. Utrzymanie zadrzewień.
4.	Zagrożenie trwałości, stabilności i biologicznej odporności drzewostanu spowodowane niewłaściwym składem gatunkowym w stosunku do siedliska.	Istotne	Przebudowa drzewostanów: – melioracje agrotechniczne; – melioracje wodne; – awansowe przygotowanie gleby; – wprowadzanie odnowień; – pielęgnacja upraw i młodników; – pielęgnacja drzewostanów przedrębnych; – cięcia rębne.
5.	Wzrost konkurencji pokarmowej i ograniczenie przestrzeni życiowej dla żubrów, w tym poprzez buchtowanie łąk i pastwisk przez dziki, a także zagrożenia epizootycznego w wyniku koncentracji i wysokiego stanu zwierzyny płowej i czarnej.	Istotne	1. Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej. 2. Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej. 3. Utrzymanie paśników dla zwierzyny płowej i czarnej. 4. Utrzymanie poletek ogryzowo-zgryzowych. 5. Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.
6.	Ograniczenie bazy żerowej dla żubrów w wyniku naturalnej sukcesji na	Średnio istotne	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – wypas, koszenie, podsiewy indywidualne, nawożenie mineralne, rekultywacja (bronowanie, podsiewy,

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
	terenach przeznaczonych na pastwiska bądź łąki kośne lub kośno-pastwiskowe.		wałowanie) łąk buchtowanych przez dziki.
7.	Zagrożenie trwałości wprowadzonych odnowień w wyniku powstawania szkód od zwierzyny czarnej i płowej oraz wymakania sadzonek.	Istotne	1. Konserwacja istniejących grodzień upraw. 2. Udrożnienie istniejących przepustów i rowów.
8.	Zagrożenie trwałości i stabilności drzewostanu w wyniku: a) gradacji szkodników wtórnych;	Istotne	1. Monitorowanie stanu populacji ksylo i kambiofagów. 2. Wykładanie pułapek standardowych i feromonowych. 3. Prowadzenie cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych.
	b) gradacji szkodników pierwotnych.	Średnio istotne	Monitorowanie zagrożenia ze strony foliofagów.
9.	Pogorszenie właściwego stanu ochrony stada – struktury płciowej i genetycznej w wyniku braku możliwości prowadzenia gospodarki hodowlanej.	Istotne	1. Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów oraz urządzeń hodowlanych. 2. Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.
10.	Zanik osi widokowych w rezerwacie jako historycznych założeń krajobrazowych.	Średnio istotne	Utrzymanie nasadzeń w alejach dębowych.
11.	Ograniczenie możliwości dydaktycznego wykorzystania rezerwatu.	Średnio istotne	Modernizacja ścieżki edukacyjnej.

Załącznik Nr 2

1. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Pielęgnacja upraw.	72g, 67b	3,07 ha
2.	Wprowadzanie odnowień drzewostanu (z wykorzystaniem odnowień naturalnych),	65f, 66l	5,24 ha
	w tym poprawki i uzupełnienia	Cały teren rezerwatu - powierzchnie upraw i młodników.	W zależności od potrzeb.
3.	Konserwacja grodzień upraw.	50g, h, 52d, f, 55h, 56j, 62a, 65d, f, 66d, j, k, l, n, o, p, 67b, 68f, 69f, g, 70f, g, 71n, 72g, 76a, 77a, b, 78k	W zależności od potrzeb.
4.	Pielęgnacja młodników:		
	– czyszczenia wczesne	55h, 66k, o, 76a, 80f	8,36 ha
	– czyszczenia późne	61a, 66n, 75h	7,18 ha Prace w wydzieleniu 61a, możliwe do realizacji po 31 lipca 2018 r.
5.	Monitorowanie i zwalczanie szkodników wtórnych – wykładanie pułapek feromonowych.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
6.	Prognozyka pojawu owadów liściożernych, w tym:		
	1. Brudnica mniszka	67c	1 próba
	2. Osnuja gwiazdzista i czerwonołowa	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
7.	Pielęgnacja drzewostanów przedrębnych:		
	– trzebieże wczesne	56g, h, 57l, 74h, j, 75f, i, 80d	26,53 ha 12,73 ha
	– trzebieże późne	57k, 59r, 60c, d, k	Dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna przewidzianej do pozyskania (z wyłączeniem przestojów). Masa pozostawiana w wyniku prac winna być w formie całych strzał.
8.	Przebudowa drzewostanów – melioracje agrotechniczne.	69g, 71o	4,97 ha
9.	Przebudowa drzewostanów poprzez cięcia rębne:		
	– rębnia zupełna pasowa;	69g	2,47 ha Dopuszcza się usunięcie z terenu

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
			rezerwatu w wyniku cięć do 80% zapasu. Pozostawiane drzewa winny mieć formę przestoi.
	– rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona.	71o	2,50 ha
10.	Cięcia sanitarne.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna koniecznej do usunięcia (z wyłączeniem przestojów). Masa pozostawiana w wyniku prac winna być w formie całych strzał.
11.	Cięcia sanitarno-selekcyjne.	71o	16,42 ha Dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna koniecznej do usunięcia (z wyłączeniem przestojów). Masa pozostawiana w wyniku prac winna być w formie całych strzał.
12.	Przebudowa drzewostanów poprzez awansowe przygotowanie gleby i melioracje wodne.	51c, 55i	6,27 ha
13.	Zbiór szyszek sosny pospolitej z wytypowanych drzew stojących, uwarunkowany urodzajem nasion.	79b	1 drzewo mateczne
14.	Udrożnienia istniejących przepustów i rowów.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
15.	Utrzymanie drożności, i bezpieczeństwa na drogach leśnych: – bieżąca konserwacja dróg, – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.	51 ~d, 52 ~c, 53 ~c, 54 ~b, 55 ~c, 60 ~c, 61 ~a, 62 ~a, 63 ~a, 64 ~a, 65 ~a, 66 ~a, 67 ~a, 68 ~a, 69 ~a, 70 ~a, 71 ~a, 72 ~a, 73 ~a, 74 ~a, 75 ~a, 76 ~a, 77 ~a, 78 ~a, 79 ~b, 80 ~a, 78i, 1	W zależności od potrzeb, z pozostawieniem do naturalnego rozkładu całej masy drewna na gruncie, poza pasem drogi.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
16.	Utrzymanie nasadzeń dębów szypułkowych w historycznych alejach dębowych, tworzących osie widokowe.	Wzdłuż dróg: „Żubrowej”, „Jarzębinowej”, „Dębowej”, „Pijackiej”.	60 szt. dębów szypułkowych wraz z konserwacją ich indywidualnego zabezpieczenia (3 palik i siatka)
17.	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – utrzymanie właściwego stanu runi.	63c, d, 64b, 74a, b, c, 75a, g, 78d, 79c, g	31,03 ha Dopuszcza się wykonywanie prac związanych z nawożeniem, wapnowaniem, bronowaniem, wałowaniem, karczowaniem pni, podsiewami, koszeniem użytkowym i pielęgnacyjnym. Potrzeby nawożeniowe – zgodnie z zaleceniami z analiz glebowych wykonanych w 2015 r.

2. Opis sposobów ochrony czynnej gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów, grodzień oraz urządzeń hodowlanych.	64b, 74b, c, 75a, g, c, 79a, b, c, g, h	W zależności od potrzeb.
2.	Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
3.	Dokarmianie żubrów.	64b, 74b, c, 79b, c	W zależności od potrzeb.
4.	Utrzymanie osłony przeciwwietrznej dla żubrów – zadrzewień w formie żywopłotu – w tym pielęgnacja gleby.	64b (wzdłuż metalowych płotów zagród centralnych)	1,00 ha
5.	Utrzymanie poletek ogryzowo – zgryzowych – w tym pielęgnacja gleby i rozgrodzenie powierzchni z wierzbą.	74c, 75a, c, d	3,00 ha
6.	Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej, w tym doraźne i specjalistyczne zabiegi lecznicze.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, z możliwością transportu żubrów do specjalistycznej placówki – lecznicy weterynaryjnej.
7.	Utrzymywanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych.	Centralna część rezerwatu – paśniki	W zależności od potrzeb, usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby, wapnowanie.
8.	Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej.	Cały teren rezerwatu z wyłączeniem części centralnej – zagrody hodowlane	1. Jeleń szlachetny: - łanie 7 szt., - cieleta 4 szt., - byki 2 szt.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
		i kwarantanna oraz łąki i pastwiska.	2. Daniel: - łanie 7 szt., - byki 3 szt., - cielęta 5 szt. 3. Dzikie – 10 szt.
9.	Utrzymanie paśników dla zwierzyny.	51c, 55i	Konserwacja – w zależności od potrzeb.
10.	Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.	63a	300 mb.
11.	Modernizacja ścieżki edukacyjnej wraz z jej przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych.	79a, b, i, 80a	W zależności od potrzeb, na długości trasy 1240 mb. Szczegółowy zakres prac ziemnych wymaga uzgodnienia z Regionalnym Konserwatorem Przyrody w Katowicach.

*Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kobiór na lata 01.01.2013 r. - 31.12.2022 r.